

13 Μαρτίου 2015
Αριθμ. Πρωτ.: 182672/10447/2015
Πληροφορίες: κα Ασημίνα Καλαϊτζή

Προς ΟΑΕΔ

Γενική Διεύθυνση Εργατικού Δυναμικού
Εθνικής Αντίστασης 8 - Άλιμος
ΤΚ: 174 56

ΘΕΜΑ: Μετάβαση ανέργου υπηκόου τρίτης χώρας στο εξωτερικό και μη «διαθεσιμότητα» στην αγορά εργασίας

Αξιότιμοι κύριοι,

Με το παρόν επανερχόμαστε σε ένα θέμα που είχαμε θέσει υπόψη της Διεύθυνσης Συντονισμού και Ανάπτυξης Δικτύου Υπηρεσιών Απασχόλησης με το υπ' αριθμ. 182672/17632/2-4-2014 έγγραφό μας (συν. 1).

Ειδικότερα, ο Συνήγορος του Πολίτη αποστέλλει το παρόν κατόπιν λήψης της υπ' αριθμ. 56426/02-07-2014 απαντητικής επιστολής της εν λόγω υπηρεσίας (συν.2), ως φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από δημόσιες υπηρεσίες σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 3304/2005 «*Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού*».

Συγκεκριμένα, ο Ν. 3304/2005 ενσωματώνει τις διατάξεις των οδηγιών 2000/43/ΕΚ & 2000/78/ΕΚ, υπό το πρίσμα των οποίων ερμηνεύεται το περιεχόμενό του και θεσπίζει γενικό πλαίσιο ρύθμισης για την καταπολέμηση των διακρίσεων απαγορεύοντας (άρθρο 2 παρ. 1) κάθε άμεση ή έμμεση διάκριση (άρθρο 3 παρ.2: «*Συντρέχει έμμεση διάκριση, όταν μία εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική μπορεί να θέσει πρόσωπα ορισμένης φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής σε μειονεκτική θέση συγκριτικά με άλλα πρόσωπα, εκτός εάν η διάταξη, το κριτήριο ή η πρακτική αυτή δικαιολογείται αντικειμενικά από ένα θεμιτό σκοπό και τα μέσα επίτευξής του είναι πρόσφορα και αναγκαία*»).

Στο πεδίο εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α' & δ' του ανωτέρω νόμου, εντάσσονται και «*η πρόσβαση στην εργασία και την απασχόληση εν γένει,την πρόσβαση σε όλα τα είδη και όλα τα επίπεδα επαγγελματικού προσανατολισμού, επαγγελματικής κατάρτισης, επιμόρφωσης και επαγγελματικού αναπροσανατολισμού, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης πρακτικής επαγγελματικής εμπειρίας*».

Η υπόθεση η οποία εξετάζεται και για την οποία αναπτύσσεται η εν λόγω αλληλογραφία αφορά σε αλβανό υπήκοο, ο οποίος ήταν μακροχρόνια άνεργος, εγγεγραμμένος στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ για τρία χρόνια περίπου και διεγράφη τον Φεβρουάριο του έτους 2014. Ο λόγος διαγραφής του εν λόγω ανέργου, δεν αφορά την μη εμπρόθεσμη ανανέωση της κάρτας ανεργίας του, αλλά στη «μη διαθεσιμότητά του» για εργασία, όταν αυτή παρεμπιπτόντως διαπιστώθηκε από υπηρεσία σας κατά τη μετάβαση του ίδιου σε αυτή, προκειμένου να υποβάλλει αίτηση συμμετοχής σε πρόγραμμα κατάρτισης. Κατόπιν ελέγχου του διαβατηρίου του ενδιαφερόμενου διαπιστώθηκε η ολιγοήμερη απουσία του στην

Αλβανία (για επίσκεψη των υπερήλικων γονέων του) και ως εκ τούτου διεγράφη από το μητρώο των μακροχρονίων ανέργων.

Από τη μελέτη του περιεχομένου του υπ' αριθμ. 56426/02-07-2014 απαντητικού εγγράφου της υπηρεσίας σας, προκύπτει ότι σε όλους τους εγγεγραμμένους ανέργους, στο μητρώο του ΟΑΕΔ ανεξαρτήτως εθνικότητας, η διαπίστωση της μη διαθεσιμότητάς τους, λόγω μετάβασής τους στο εξωτερικό, αποτελεί λόγο διαγραφής από το μητρώο ανέργων (άρθρο 22, παρ. 1 του Ν.Δ. 2961/1954).

Περαιτέρω, η υπηρεσία σας σε όλους τους εγγεγραμμένους μη επιδοτούμενους ανέργους, προκειμένου να εγκρίνει τις παροχές που αυτοί δικαιούνται, απαιτείται, πέρα από την αυτοπρόσωπη παρουσία του ανέργου (έως και 30-3-2015¹) και επίδειξη δημοσίου εγγράφου από το οποίο διαπιστώνονται τα στοιχεία της ταυτότητας του.

Για τους Έλληνες και πολίτες της Ε.Ε. πιστοποιητικό ταυτοπροσωπίας αποτελεί η ταυτότητα, ενώ στην περίπτωση υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα πιστοποιητικό ταυτοπροσωπίας αποτελεί το διαβατήριο.

Ωστόσο, από την εξέταση των εγγράφων ταυτοπροσωπίας, προκύπτει η διαπίστωση της μετάβασης στο εξωτερικό και της μη διαθεσιμότητας μόνο των υπηκόων τρίτων χωρών. Αντίθετα, για τους έλληνες πολίτες και πολίτες της Ε.Ε. που πιθανά ταξιδεύουν εντός του χώρου Σένγκεν, δεν υπάρχει τρόπος διαπίστωσης της συνεχούς διαθεσιμότητάς τους.

Ως εκ τούτου τη συνέπεια της διαπίστωσης της τυχόν μη διαθεσιμότητας, η οποία αφορά στη διαγραφή από το μητρώο ανέργων, υφίστανται στην πράξη μόνο οι άνεργοι υπήκοοι τρίτων χωρών.

Ο τρόπος λοιπόν με τον οποίο η υπηρεσία σας ελέγχει και διαπιστώνει την απουσία των ανέργων από την Ελλάδα και ως εκ τούτου τη μη διαθεσιμότητά τους, θέτει σε μειονεκτικότερη θέση τους ανέργους υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι εν τέλει υφίστανται **«έμμεση διάκριση» σύμφωνα με το περιεχόμενο του Ν.3304/2005**, έναντι των ανέργων ελλήνων πολιτών και των πολιτών της Ε.Ε.

Περαιτέρω και όσον αφορά τον τρόπο διαπίστωσης της διαθεσιμότητας των ανέργων (μέσω ελέγχου των δικαιολογητικών ταυτοπροσωπίας), ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι πέραν του ότι παράγει «έμμεση διάκριση», εν τέλει δεν οδηγεί σε ασφαλή συμπεράσματα ως προς τη πραγματική διαθεσιμότητα αυτών για εργασία ή για τη συμμετοχή τους σε προγράμματα, σεμινάρια κ.λπ., καθώς αυτή διαπιστώνεται παρεμπιπτόντως.

Άλλωστε η ολιγοήμερη απουσία ανέργων στο εξωτερικό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι εάν αυτοί ειδοποιηθούν από την υπηρεσία σας, δεν θα είναι σε θέση να παρουσιαστούν έγκαιρα είτε για την ανάληψη εργασίας είτε για την συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης κ.λπ.

Εξετάζοντας την εν λόγω υπόθεση ο Συνήγορος του Πολίτη δεν διστάζει να εκφράσει την άποψη ότι η επίμαχη πρακτική φαίνεται «παρωχημένη», τη στιγμή που η σύγχρονη τεχνολογία διαθέτει πλείστα μέσα τα οποία θα μπορούσε η υπηρεσία σας να χρησιμοποιήσει προκειμένου να διαπιστώσει την πραγματική διαθεσιμότητα των ανέργων (π.χ. αποστολή πρόσκλησης στην ηλεκτρονική διεύθυνση των ανέργων ένα υπάρχει, αποστολή πρόσκλησης μέσω SMS κ.λπ.).

Η πρόσφατη δε ανακοίνωση του Διοικητή του ΟΑΕΔ σύμφωνα με την οποία: «από 1-4-2015 οι εγγεγραμμένοι μη επιδοτούμενοι άνεργοι και οι δικαιούχοι των λοιπών παροχών, πλην της τακτικής επιδότησης ανεργίας, του επιδόματος μακροχρονίως ανέργων και του βοηθήματος των αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων, θα ανανεώνουν τα δελτία ανεργίας και θα υποβάλλουν τις αιτήσεις τους για όλες τις λοιπές παροχές μόνο μέσω της ιστοσελίδα www.oaed.gr», φαίνεται ότι συμβαδίζει με

¹ Από 1-4-2015 οι εγγεγραμμένοι μη επιδοτούμενοι άνεργοι και οι δικαιούχοι των λοιπών παροχών, πλην της τακτικής επιδότησης ανεργίας, του επιδόματος μακροχρονίως ανέργων και του βοηθήματος των αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων, θα ανανεώνουν τα δελτία ανεργίας και θα υποβάλλουν τις αιτήσεις τους για όλες τις λοιπές παροχές μόνο μέσω της ιστοσελίδα www.oaed.gr

την ανάγκη της μέγιστης αξιοποίησης των δυνατοτήτων της τεχνολογίας προς όφελος της διοίκησης και των ωφελουμένων.

Κατόπιν των ανωτέρω ο Συνήγορος του Πολίτη ως φορέας της αρχής της ίσης μεταχείρισης, με το παρόν θέτει υπόψη σας τη σοβαρότητα των ζητημάτων που εγείρονται από την έμμεση διάκριση που υφίστανται οι άνεργοι υπήκοοι τρίτων χωρών από τον τρόπο διαπίστωσης της διαθεσιμότητάς τους και ζητά την εύρεση από την πλευρά σας τρόπων εξάλειψης αυτών.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω σας παρακαλούμε να εξετάσετε το παρόν και να μας ενημερώσετε για τις απόψεις σας.

Με τιμή

Μαίρη Κοτρωνιά
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

ΟΑΕΔ

1. Γραφείο Διοικητή

Εθνικής Αντίστασης 8 - Άλιμος

ΤΚ: 174 56